

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS LIETUVOS NACIONALINIO RADIO IR TELEVIZIJOS ĮSTATYMO
NR. I-1571 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3010“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-119-415) (TAIS Nr. 19-1967(2))**

2019-04-01 Nr.NV-892

Vilnius

Įvertinę Projekto, kuriuo teikiama Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3010 (toliau – Įstatymo projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pažymime, kad Projekte teikiant pasiūlymus dėl Įstatymo projekto tobulinimo, turėtų būti laikomasi teisėkūroje teisės aktams keliamo aiškumo principo reikalavimo. Siekiant Vyriausybės pozicijos tikslumo ir jos nedviprasmiškumo, Projekte turėtų būti nurodomi esminiai Vyriausybės poziciją identifikuojantys aspektai ir argumentais grindžiama Vyriausybės nuomonė turėtų būti konkreti ir apibrėžta. Šiuo gi atveju Projekte dėstomi svarstylini, vertintini, diskutuoti aspektai, reiškiamos abejonės dėl konkrečių nuostatų ar nurodomi tam tikri Įstatymo projektu siūlomo reguliavimo trūkumai, nepateikiant konkrečios Vyriausybės pozicijos aptariamais aspektais ir tokiu būdu sudarant neaiškumą dėl pasiūlymų tobulinti Įstatymo projekto nuostatas tikrumo bei jų reikalingumo. Mūsų nuomone, šio pastebėjimo kontekste turi būti tikslinamos Projekto 1 punkto pirmosios, antrosios ir trečiosios pastraipų, 3 punkto, 5 punkto penktosios ir šeštosios pastraipų formuluotės, 10.2 papunkčio nuostatos ir kt. Pavyzdžiui, Projekto 3 punkte akcentuojama, kad siūlytina apsvarstyti kitokius nei Įstatymo projekte numatyti saugikliai Tarybos nepriklausomumui, tačiau nėra išreiškiama aiški Vyriausybės pozicija, kokie saugikliai vis dėlto laikytini prioritetiniais.

2. Teikiant Vyriausybės išvadą, turėtų būti vengiama Vyriausybės nutarimų projektų nuostatas grįsti įvairiomis abejonėmis dėl tam tikrų įstatymų nuostatų tikslingumo, kurios kartu su aprašomojo pobūdžio nuorodomis suponuoja visumą, kad teikiami kritiški vertinimai, tačiau ne konkretūs siūlymai, kaip tobulinti tam tikras teisinio reguliavimo priemones. Šiuo aspektu siūlome peržiūrėti Projekto nuostatas dėstomas, pavyzdžiui, Projekto 10.2, 10.8 papunkčiuose, atsisakyti neimperatyvių pasiūlymų tais atvejais, kai poreikis tikslinti yra būtinas (Projekto 2 punkto pirmoji pastraipa, 5 punktas, 10.11 papunktis ir kt.), keisti nuostatą „neturėtų būti nuostatų“ (aiškiai pasiūlant atsisakyti tam tikrų nuostatų (Projekto 4, 5 punktai) ir pašalinant sudaromą neapibrėžtumą dėl teisės ir galimybės rinktis bei pareigos, vartojant nuostatą „gali būti“ (keičiant nuostata „turi būti“ (Projekto 3 punktas).

3. Atkreipiame dėmesį, kad įvertinus Projekte teikiamų pasiūlymų apimtį ir tai, kad kai kurie pasiūlymai savo esme reikštų nepritarimą Įstatymo projektui (pavyzdžiui, Projekto 4, 5, 6, 7, 8 ir kt.), tikslinga įvertinti ir alternatyvios Vyriausybės pozicijos, pavyzdžiui, pritarti Įstatymo projekto tikslui arba nepritarti Įstatymo projektui, galimybę.

4. Siūlome svarstyti galimybę atsisakyti besikartojančių nuostatų dėl Įstatymo projektu teikiamų pakeitimų pagrindimo trūkumo Įstatymo projekto aiškinamajame rašte kaip perteklinių pastebėjimų (Projekto 4 punktą, 5 punkto trečioji pastraipa, 8 punktą), kai jos neturi įtakos nurodytuose punktuose dėstomiems pasiūlymams.

5. Projekto 5 punkte dėstomus argumentus siūlome peržiūrėti įvertinant tai, kad šio punkto ketvirtoje pastraipoje dėstomas Laikinosios tyrimo komisijos išvados komentaras dėl germaniško valdysenos modelio laikytinas informacija, į kurią galėtų būti atkreipiamas Lietuvos Respublikos Seimo dėmesys, bet ne argumentas Vyriausybės pozicijai pagrįsti. Be to, nuostatos „egzistuojant pagrįstam poreikiui įsteigti Valdybą“ turėtų būti atsakyta, nes neaišku, koks subjektas tokį poreikį turi įvertinti, ir Projekte teikiama Vyriausybės pozicija „pritarti“ formuluojama jau išanalizavus situaciją ir žinant Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (toliau – LRT) valdymo organų pakeitimo poreikį. Atitinkamai dėl tos pačios priežasties tikslinga keisti ir Projekto 8 punkto nuostatą „egzistuojant poreikiui įsteigti LRT darbuotojo- ombudsmeno- pareigybę“.

6. Projekto 7 punkte siūlome dėstyti pasiūlymą dėl kritikuojamos formuluotės tikslinimo. Taip pat pastebime, kad siekiant aiškumo ir dėstymo nuoseklumo, reikėtų pasirinkti ir nuosekliai vartoti nuostatą „generalinis direktorius“ arba „LRT generalinis direktorius“. Šių nuostatų vartoseną vienodintina visame Projekte.

7. Siūlome atsisakyti Projekto 10 punkto pirmosios pastraipos kaip perteklinės, atsižvelgiant į Projekte nurodytą Vyriausybės poziciją „pritarti Projektui ir pateikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo“, ir aptariamame Projekto punkte nurodytas pastabas dėstyti kaip atskirus tam tikrų Įstatymo projekto normų vertinimus. Taip pat dėl tos pačios priežasties svarstytinas ir Projekto 5 punkto antrojo sakinio tikslingumas (siūloma svarstyti „galimybę tobulinti dėl nurodytų priežasčių“, nors kartu teikiami ir pasiūlymai tobulinti).

8. Projekto 10.7 papunktyje nuostata „Tarybos/ombudsmeno nariams“ yra netiksli ir klaidinanti, nes pagal Įstatymo projekto 18 straipsnį LRT ombudsmenas atrenkamas iš 3 kandidatų viešo konkurso būdu. Siūlome atskirti ir aiškiai nurodyti subjektus, kurių atžvilgiu nustatytą reguliavimą reikia tikslinti.

9. Sistemiškai vertinant Projekto 4 punktą, siūlytina papildomais argumentais pagrįsti, pvz., akcentuojant nepriklausomumo užtikrinimą ar pan., kodėl nėra tikslinga sutrumpinti Tarybos narių kadencijos, kadangi pagal minimą dokumentą, formaliai tiek 5, tiek 6 metų kadencijos trukmė laikytina protingu terminu.

10. Siekiant Vyriausybės pozicijos tikslumo ir išsamumo, Projekte būtų tikslinga aptarti ir tuos Vyriausybės poziciją identifikuojančius aspektus, kurie yra paminėti Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2018 m. gruodžio 17 d. išvadoje Nr. XIII-3010 (dėl sąvokos „portalo“ atskleidimo, dėl reikalavimų asmenims, siekiantiems užimti Valdybos nario pareigas ir reikalavimų Valdybos nariams (3, 13, 16 pastabos) ir kt. Taipogi, siūlome įvertinti galimybę pasiūlyti Įstatymo projektą patikslinti atsisakant neapibrėžtų nenorminio pobūdžio nuostatų, kurios gali turėti įtakos keičiamo įstatymo nuostatų taikymui praktikoje, pavyzdžiui, „geros kokybės“, „savo nuožiūra“ ir pan.

11. Siūlome papildomai įvertinti Finansų ministerijos pasiūlymą dėl LRT finansavimo modelio pakeitimo ir galimybę jį dėstyti Projekte ir pateikti Seimui, pavyzdžiui, atkreipiant Seimo dėmesį į pastaboje nurodytas aplinkybes.

12. Įvertinus tai, kad Įstatymo projektas dėstomas nauja redakcija, siūlome apsvarstyti poreikį teikti pastabas ir dėl galiojančio reguliavimo, kuris nėra keičiamas. Pavyzdžiui, galiojančio Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 straipsnyje reikalavimai programų ir portalo turiniui siejami su siekiu skleisti Europos tautų istorijos ir dabarties įvairovę, tačiau sistemiškai vertinant nacionalinio transliuotojo vaidmenį, manytina, kad tokie reikalavimai nebūtinai turėtų apsiriboti Europos lygmeniu ar pan.

13. Projekto nuostatos turi būti patikslintos įvertinant ir šias teisės technikos pastabas:

13.1. Projekto 1 punkto pirmojoje pastraipoje Konstitucinio Teismo nutarimo citatą dėstyti kabutėse. Be to, siūlome suvienodinti nuorodas į Konstitucinio Teismo nutarimus ir jas pateikti pagal teisės technikos reikalavimus.

13.2. Siūlome tikslinti ir nuorodų į Įstatymo projekto konkrečius straipsnius pateikimą Projekte, pavyzdžiui, 10.1 papunktyje nurodyti „įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 9 punkte“, 10.7 papunktyje nurodyti „13 straipsnio 3 dalis ir 18 straipsnio 4 dalis“ ir pan.

13.3. Projekto 4 punkto formuluotėje nuostatą „Tarybos sudarymo/Tarybos narių kadencijos“ dėstyti naudojant jungtuką „ir“. Taip pat siūlome tikslinti ir nuostatą „konkreči/atskleidžianti“ (Projekto 6 punktas).

13.4. Projekte siūlome atsisakyti teisės aktams nebūdingų formuluočių, vartoti teisės aktuose vartojamas sąvokas, pavyzdžiui, nuostatą „akademinio pasaulio“ keisti nuostata „akademinės bendruomenės“, vietoj nuostatos „kitokius saugiklius“ vartoti nuostatą „kitas teisinio reguliavimo priemonės“, nuostatą „neatspindi“ keisti nuostata „neatitinka“ ir pan. Projekto 8 punkte keisti nuostatas „neprieštarautina“, „nenurodytina“, vartojant žodžius „siūlome nustatyti“, „siūlome atsisakyti“ ar pan.

13.5. Projekto 5, 9 punktų formuluotėse teikiamų pasiūlymų eiliškumą nurodyti ne skaičiumi uždarytame skliausteliuose, o užrašant kelintiniu skaitvardžiu (pirma, antra ir t.t.). Jeigu siekiama pateikti konkrečią formuluotę, kuri turėtų būti Įstatymo projekte, tuomet reikėtų ją pateikti laikantis teisės technikos reikalavimų. Analogiška pastaba taikytina ir Projekto 6 ir 9 punktuose dėstomoms nuostatomis, pažymėtomis mažosiomis raidėmis abėcėlės tvarka (kaip turėtų būti žymimi punktų papunkčiai).

13.6. Projekto 10.7 papunktyje nuostata „Tarybos/ombudsmeno nariams“ yra netiksli ir klaidinanti, nes pagal Įstatymo projekto 18 straipsnį LRT ombudsmenas atrenkamas iš 3 kandidatų viešo konkurso būdu. Siūlome aiškiai nurodyti subjektus.

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Gasiūnaitė